

LBRIS

We know
books

LUCIAN PRICOP

**DICȚIONAR EXPLICATIV
AL
LIMBII ROMÂNE**

EDITURA CARTEX 2000

A

a¹ s.m. Prima literă a alfabetului limbii române; sunet (vocală) notat cu această literă.

a² interj. **1.** Exclamație care exprimă admirație, surprindere, supărare etc. **2.** Exclamație care însoțește reamintirea bruscă a ceva.

abajúr, abajururi s.n. Apărătoare de sticlă, de metal etc. fixată la o lampă, care îndreaptă razele de lumină în direcția dorită.

abandón, abandonuri s.n. **1.** Faptul de a abandona. **2.** (Dr.) ~ *de familie* = părăsirea familiei, a copiilor etc. de către persoana care are obligația legală de a-i întreține.

abandoná, abandonez vb. I tr. și intr. A părăsi, a lăsa la voia întâmplării pe cineva sau ceva; a renunța (definitiv) la ceva.

abáte, abát vb. III. **1.** Tr., refl. și intr. A (se) îndepărta de la un drum de urmat, de la o anumită direcție, (fig.) de la o normă, de la o linie de conduită etc. Refl. A se opri în treacăt undeva sau la cineva (părăsind drumul inițial). **2.** Refl. (Despre fenomene ale naturii, nenorociri). A veni pe neașteptate (și cu intensitate).

abátere, abateri s.f. **1.** (Dr.) Încălcare a unor dispoziții legale. **2.** (Tehn.) Diferența dintre valoarea măsurată și cea reală a unei mărimi.

abatór, abatoare s.n. Loc unde se sacrifică animalele pentru consum.

abătút, -ă, abătuți, -te adj. Descurajat, deprimat.

abcés, abcese s.n. Puroi acumulat într-un țesut sau într-un organ.

abdicá, abdic vb. I intr. A renunța la tron; (fig.) a renunța la ceva, a se resemna.

abdomén, abdomene s.n. Partea corpului dintre torace și bazin, în care se află stomacul și intestinalele.

aberánt, -ă, aberanți, -te adj. Care constituie o aberație; anormal.

aberație, aberații s.f. **1.** Abatere de la normal; (p. ext.) absurditate. **2.** (Fiz.) Deformare a unei imagini produse de un instrument optic.

abiá adv. **1.** Cu greu, anevoie. **2.** Foarte puțin (cantitativ sau intensiv); de foarte puțină vreme.

abil, -ă, abili, -e adj. Îndemânatic, iscusit; descurcăreț.

abilitá, abilitéz vb. I tr. A-i recunoaște cuiva o anumită calificare, în urma unei probe.

abis, abisuri s.n. Prăpastie adâncă.

abjéct, -ă, abjecți, -te adj. Care inspiră repulsie, dispreț; josnic.

abjécție, abjecții s.f. Faptă sau atitudine abjectă.

abnegáție s.f. Devotament (dus până la sacrificiu).

abolí, abolesc vb. IV tr. (Jur.) A desființa o instituție, o stare social-politică, anumite uzanțe; a anula o lege.

aboná, abonez vb. I tr. și refl. A face un abonament.

abonament, abonamente s.n. Convenție prin care, în schimbul unei sume de bani, se obține, pe o anumită perioadă, dreptul de a folosi anumite servicii publice, de a primi un ziar etc.

abordá, abordez vb. I. 1. Intr. (Despre nave) A se apropia de bordul altei nave; a se ciocni de altă navă, de un dig etc. A acosta. 2. Tr. A opri pe cineva pentru a-i vorbi. 3. Tr. A începe studierea, tratarea unui subiect; a deschide vorba despre ceva.

abreviá, abreviez vb. I tr. A prescurta un cuvânt, o denumire etc.

abrogá, abrog vb. I. tr. A scoate din vigoare o lege sau un alt act normativ; a anula, a suprima.

abrupt, -ă, abrupti, -te adj. (Despre forme de relief) Cu pantă foarte înclinată.

abrutizá, abrutizez vb. I tr. și refl. A deveni sau a face să devină insensibil, ca o brută.

absént, -ă, absenți, -te adj. Care lipsește. (Fig.) Distrat, neatent.

absentá, absentez vb. I intr. A lipsi dintr-un loc unde ar trebui să fie prezent.

absolút, -ă, absoluți, -te adj., adv. 1. Adj. Care este independent de orice condiții și relații; care nu comportă excepții, perfect. 2. Adv. (cu valoare de superlativ) Perfect, exact, întocmai.

absolvént, -ă, absolvenți, -te s.m. și f. Persoană care a absolvit un an școlar, un ciclu sau o formă de învățământ.

absolví, absolvesc vb. IV tr. 1. A termina un an școlar, un ciclu sau o formă de învățământ. 2. (Dr.) A scuti de pedeapsă.

absorbí, absorb vb. IV tr. 1. A încorpora (un gaz, un lichid). 2. (Fig.) A preocupa mult, a interesa.

absorbție, absorbtii s.f. 1. Fenomen prin care un lichid sau un solid încorporează din afară o substanță. 2. (Fiz.) Fenomenul reținerii de către un corp a unei părți din energia radiată care cade asupra lui.

abstinent, -ă, abstinenți, -te s.m. și f. Persoană care se abține de la unele alimente, băuturi, de la satisfacerea unor necesități fiziologice etc.

abstráct, -ă, abstracți, -te adj. 1. Care este gândit în mod separat de realitatea directă. 2. Conceput în mod prea general; greu de înțeles.

abstractizare s.f. Operație a gândirii prin care se desprind și se rețin numai însușirile și relațiile esențiale ale obiectului cercetat.

absúrd, -ă, absurzi, -de adj. Care contravine logicii.

absurditate, absurdități s.f. Caracterul a ceea ce este absurd; idee, lucru absurd.

abține, abțin vb. III refl. A se reține de la ceva.

abundá, pers. 3 abundă vb. I intr. A se găsi sau a avea în cantitate mare.

abundént, -ă, abundenți, -te adj. Care abundă.

abundénță s.f. Cantitate mare; belșug, bogăție.

aburí, aburesc vb. IV tr. și refl. A (se) acoperi cu picături fine provenite din condensarea aburilor.

abúz, abuzuri s.n. 1. Încălcare a legalității, faptă ilegală. ~ de putere = faptă săvârșită de cineva prin depășirea atribuțiilor sale. 2. Exces în folosirea unui lucru.

ac, ace s.n. 1. Ustensilă subțire de metal, servind la cusut. 2. Nume dat unor obiecte asemănătoare cu acul (1), având diverse întrebuințări: *ac cu gămălie*; *ac de seringă*; *ac indicator* (la aparate de măsurat) etc. 3. Organ în formă de ac (1), de apărare sau de atac, al unor animale sau insecte. 4. Frunză subțire și ascuțită, caracteristică coniferelor.

academie, academii s.f. 1. Instituție superioară de cultură și știință care cuprinde savanți, literați, artiști etc. 2. Nume dat unor școli de învățământ superior.

acalmie s.f. Perioadă de liniștire temporară a vântului, a valurilor. (Fig.) răstimp de liniște într-o perioadă frământată.

acapará, acaparez vb. I tr. A pune stăpânire (cu forța) pe ceva.

accelerá, accelerez vb. I tr. A mări viteza de deplasare a unui mobil sau de funcționare a unui sistem tehnic; a grăbi (o acțiune).

accelerát, -ă, accelerați, -te adj. Care are o viteză sau o frecvență din ce în ce mai mare (peste cea normală). *Tren ~* și substantivat, n. = tren care are viteză mai mare decât a personalului și care nu oprește în toate stațiile.

acceleratór, acceleratoare s.n. 1. Mecanism care servește la variația turației unui motor. 2. Instalație complexă pentru accelerarea microparticulelor (electroni, protoni etc.) până la viteze foarte mari.

accelerație, accelerații s.f. Variație a vitezei unui corp.

accent, accente s.n. 1. Pronunțare mai intensă sau pe un ton mai înalt a unei silabe dintr-un cuvânt ori a unui cuvânt dintr-un grup sintactic; expresie a vocii, intonație; (concr.) semn grafic prin care se marchează această pronunțare. 2. Fel particular de a pronunța, specific unui grai sau unei limbi.

accentuá, accentuez vb. I. 1. Tr. A marca accentul (1) prin semnul grafic sau prin intonație. 2. Tr. (Fig.) A sublinia o idee, a o întări. 3. Refl. (Fig.) A se intensifica.

acceptá, accept vb. I tr. A fi de acord cu...; a consimți să...

acés, accese s.n. 1. Posibilitate sau drept de a pătrunde ori de a ajunge undeva. Manifestare bruscă, la intervale variabile, a unor tulburări organice; izbucnire violentă a unei stări sufletești. 3. (Inform.) Faptul de a accesa.

accesá, accesez vb. I tr. (Inform.) A efectua o operație de căutare și obținere a unei informații înregistrate în memoria unui calculator.

accesibil, -ă, accesibili, -e adj. 1. La care se poate ajunge (ușor). 2. Care este ușor de înțeles.

accesóriu, -ie, accesorii adj., s.n. (Obiect, piesă) care servește unui ansamblu fără a face parte integrantă din acesta.

accidentá, accidentez vb. I refl. și tr. A suferi sau a provoca cuiva un accident.

accidental, -ă, accidentali, -e adj. Întâmplător.

acél, aceá, acei, acele adj. dem. (Precedând substantivul) Care este relativ depărtat de vorbitor; (pop. și fam.) äla. -Var. (urmând substantivul) **acéla, acéea**.

acéla, acéea, aceia, acelea pron. dem. Indică pe cineva sau ceva care este relativ depărtat de vorbitor; (pop. și fam.) äla.

acélași, acéeași, aceiași, aceleași pron. și adj. dem. (care este) tot (sau chiar) acela; (care este) ca mai înainte, neschimbat.

acérb, -ă, acerbi, -e adj. Înverșunat, necruțător.

acést, aceástă, acești, aceste adj. dem. (precedând substantivul) Care este relativ apropiat de vorbitor. -Var. (urmând substantivul) **acésta, aceásta**.

acésta, aceásta, aceștia, aceștea pron. dem. Indică pe cineva sau ceva care este relativ apropiat de vorbitor.

acétic, -ă adj. *Acid* ~ = lichid incolor, cu miros înțepător, folosit în industria farmaceutică, a coloranților, în alimentație.

achită, *achit* vb. I 1. Tr. și refl. A (-și) plăti o obligație materială sau morală. 2. Tr. (Jur.) A declara pe cineva nevinovat.

achiziție, *achiziții* s.f. Procurare de obiecte rare în condiții avantajoase.

achiziționă, *achiziționez* vb. I tr. A procura prin achiziție.

acid, -ă, *acizi*, -de adj., s.m. 1. S.m. (Chim.) Substanță care, în soluție apoasă, are gust acru și înroșește hârtia albastră de turnesol, iar în combinație cu metale formează săruri. 2. Adj. Care are proprietățile unui acid (1).

aclamá, *aclám* vb. I tr. A-și manifesta, prin aclamații, aprobarea sau entuziasmul față de cineva sau de ceva.

aclimatiză, *aclimatizez* vb. I tr. A adapta o plantă sau un animal la un climat nou.

acné s.f. Boală de piele caracterizată prin apariția, mai ales pe față, a unor coșuri.

acoládă, *acolade* s.f. Semn grafic în formă de arc care unește cuvinte, formule, cifre etc.

acolit, *acoliți* s.m. Persoană care ajută pe cineva într-o acțiune reprobabilă.

acomodă, *acomodez* vb. I refl. A se deprinde cu noi condiții de viață, de muncă etc.

acomodare, *acomodări* s.f. Acțiunea de a se acomoda; autoreglare a organelor de simț în vederea percepției optime a stimulilor.

acompaniá, *acompaniez* vb. I tr. 1. A executa partea de acompaniament a unei piese muzicale. 2. A însoți pe cineva.

acompaniament, *acompaniamente* s.n. Totalitatea elementelor armonice, ritmice, care însoțesc o melodie în armonie cu aceasta.

acónt, *aconturi* s.n. Sumă de bani plătită anticipat din prețul unor servicii sau furnituri, ca garanție.

acoperí, *acopâr* vb. IV tr. 1. A așeza peste un obiect sau peste o ființă ceva, a înveli. 2. A pune peste un obiect deschis ceva, a astupa. 3. A ascunde, a tăinui. 4. A depăși în intensitate, a înăbuși un zgomot, o melodie etc. 5. (Mil.) A lua măsuri de protecție a trupelor și a obiectivelor împotriva atacurilor inamice.

acoperire, *acoperiri* s.f. 1. Acțiunea de a acoperi. 2. (Ec.) Fond de valori certe pe baza cărora băncile de emisie asigură convertirea bancnotelor. Posibilitate de a face față unei cheltuieli.

acórd, *acorduri* s.n. 1. Înțelegere, învoială între două sau mai multe persoane. 2. (Gram.) Concordanță de număr, gen, caz sau persoană între formele cuvintelor și determinanțele lor.

acordá, 1, 2 *acórd*, 3 *acordez* vb. I tr. 1. A da ceva cu bunăvoință, cu atenție. 2. A stabili un acord gramatical. 3. A aduce tonurile unui instrument muzical la înălțimea corectă.

acordeón, *acordeoane* s.n. Instrument muzical portabil, cu burduf, claviatură și butoane.

acostá, *acostez* vb. I 1. Intr. (Despre nave) A se apropia (în vederea legării) de chei, de țarm etc. 2. Tr. (Fig.) A opri pe cineva din drum și a i se adresa în mod supărător.

acreditá, *acreditez* vb. I tr. A numi și a trimite, în altă țară sau la o manifestare publică, un împuternicit (diplomat, ziarist).

acrí, *acresc* vb. IV tr. și refl. A face să devină sau a deveni (mai) acru; (refl.; despre alimente) a se altera, a se strica.

acrobát, -ă, *acrobați*, -te s.m. și f. Gimnast specializat în acrobații.

acrobație, *acrobații* s.f. Exercițiu dificil de gimnastică sau de echilibristică.

acrostih, *acrostihuri* s.n. Poezie în care literele inițiale ale versurilor alcătuiesc un cuvânt sau o propoziție.

á cru, -ă, *acri*, -e adj. 1. Care are gustul ca al oțetului. 2. (Fig.; despre oameni) Morocănos, ursuz.

act, *acte* s.n. 1. Document eliberat de o autoritate, prin care se atestă un fapt, o obligație etc. 2. Manifestare a activității umane; acțiune, faptă. 3. Principala subîmpărțire a unei opere dramatice.

activ, -ă, *activi*, -e adj., s.n. 1. Adj. Care participă în mod efectiv la o acțiune. 2. Adj. (Chim.) *Substanță* ~ă = substanță care intră ușor în reacții. 3. Adj. (Ec.; despre operații economice) La care veniturile sunt mai mari decât cheltuielile. 4. S.n. (Ec.) Totalitatea mijloacelor economice aparținând unei întreprinderi, instituții sau organizații economice.

activá, *activez* vb. I 1. Intr. A desfășura o activitate (1). 2. Tr. A face ca ceva să devină activ, a pune în acțiune.

activitate, *activități* s.f. 1. Ansamblu de acte fizice, intelectuale și morale făcute în vederea unui anumit rezultat; manifestare a unei energii, a unei forțe; muncă, ocupație. 2. (Fiziol.) ~ *nervoasă superioară* = activitate a etajelor superioare ale sistemului nervos prin care se realizează adaptarea la mediul a organismului animal și uman. 3. ~ *solară* = ansamblul fenomenelor care au loc la suprafața Soarelui (petele, erupțiile, protuberanțele etc.).

actual, -ă, *actuali*, -e adj. Care există sau care se petrece în momentul de față; de acum, din prezent.

actualitate, *actualități* s.f. Timpul de față, prezent. Faptul de a fi actual; (la pl.) evenimente la ordinea zilei, curente.

actualizá, *actualizez* vb. I. tr. A face ca ceva să devină actual.

acționá, *acționez* vb. I 1. Intr. A face, a întreprinde ceva. 2. Intr. A exercita o influență asupra cuiva sau a ceva. 3. Tr. A face să funcționeze un sistem tehnic.

acționár, -ă, *acționari*, -e s.m. și f. Persoană care posedă acțiuni (5).

acțiune, *acțiuni* s.f. 1. Faptul de a acționa (1); activitate întreprinsă pentru atingerea unui scop. 2. Exercițarea unei forțe sau a unei influențe asupra cuiva ori a ceva. 3. (Gram.) Starea, mișcarea, procesul etc. exprimate de verb. 4. Desfășurarea evenimentelor într-o operă literară. 5. (Ec.) Hârtie de valoare care dovedește participarea deținătorului la capitalul unei societăți și pe baza căreia acesta primește dividende.

acuarélă, *acuarele* s.f. 1. Culori (2) care se folosesc în pictură, fiind diluate cu apă. 2. Tehnică picturală în care se folosesc acuarele (1). 3. Pictură executată cu acuarele (1).

acúm adv. 1. În momentul de față, în împrejurările actuale; imediat. 2. Înainte de... (socotind din momentul acesta). – Var. **acúma**.

acumulá, *acumulez* vb. I tr. A aduna, a strânge, a înmagazina.

acumulatór, n. *acumulatoare*, m. *acumulatori* s.n., s.m. Aparat sau rezervor folosit pentru înmagazinare de energie sau de agenți energetici.

acústic, -ă, *acustici*, -ce adj., s.f. 1. Adj. Care emite, transmite sau recepționează unde sonore; care se referă la sunete. 2. S.f. Calitatea de a propaga sunetele și de a ușura perceperea lor.

acút, -ă, *acuí*, -te adj. 1. (Despre dureri) Pătrunzător, violent; (despre boli) cu evoluție rapidă și manifestări de criză. 2. (Muz.; despre sunete) Înalt, ascuțit.

acuzá, *acúz* vb. I tr. A învinováți.

acuzare, *acuzări* s.f. Acțiunea de a acuza. Persoană care susține învinuirea într-un proces.

acuzăt, -ă, *acuzăți*, -te s.m. și f. Inculpat.

acuzativ, *acuzative* „forme de acuzativ” s.n. (Gram.) Caz al declinării, cu funcție specifică de complement direct, iar atunci când este precedat de prepoziții, și cu alte funcții.

acuzator, -oare, *acuzatori*, -oare adj., s.m. și f. (Persoană) care acuză.

acvăriu, *acvarii* s.n. Vas sau bazin cu apă în care se țin plante sau animale acvatice vii; loc în care se află astfel de bazine.

acvatic, -ă, *acvatice*, -ce adj. 1. Care trăiește în apă. 2. Format din apă. *Mediu acvatic*.

adaos, *adaosuri* s.n. Ceea ce se adaugă la ceva.

adaptă, *adaptez* vb. I. 1. Tr. A face să se potrivească, să corespundă. 2. Refl. A se acomoda.

adăpost, *adăposturi* s.n. 1. Construcție pentru protecția oamenilor sau a animalelor contra intemperțiilor sau a primejdiilor; loc ferit unde se adăpostește cineva. 2. (Mil.) Construcție specială pentru protecția împotriva focului inamicului, a atacurilor aeriene etc.

adăposti, *adăpostesc* vb. IV tr. și refl. A (se) feri, a (se) proteja (în adăpost 1).

adăugă, *adăug* vb. I. 1. Tr. A mai pune peste... , a pune în plus. A completa (cele spuse sau scrise). 2. Tr. și refl. A (se) alătura, a (se) alipi.

adânc, -ă, 1, 2, 3 *adânci*, 4 *adâncuri* adj., s.n. 1. Adj. (Despre ape, cavități etc.) Al cărui fund se află la distanță (mare) de marginea de sus. 2. Adj. Întins până departe în linie orizontală (*pădure adâncă*) sau verticală (*rădăcini adânci*). 3. Adj. (Fig.) Puternic, intens, profund. 4. S.n. Adâncime (considerată vertical sau orizontal).

adânci, *adâncesc* vb. IV. 1. Tr. A face să fie mai adânc (1). 2. Refl. A intra, a pătrunde în adâncime, a înainta spre interior. 3. Tr. (Fig.) A pătrunde cu mintea, a studia în profunzime. 4. Refl. (Fig.) A se lăsa absorbit de ceva, a se cufunda în...

adâncime, *adâncimi* s.f. 1. Înșușirea de a fi adânc (1); distanță de la suprafața unei adâncituri sau a unei ape până la fundul ei. 2. Depărtare (într-un spațiu, într-o pădure etc.). 3. Profunzime, intensitate.

adâncitură, *adâncituri* s.f. Parte scobită a unei suprafețe.

adecvăt, -ă, *adecvați*, -te adj. Corespunzător, potrivit.

ademeni, *ademenesc* vb. IV tr. A atrage, a ispiti; a amăgi; a seduce.

ademenitor, -oare, *ademenitori*, -oare adj. Care ademenește.

adepț, -ă, *adepti*, -te s.m. și f. Persoană care adoptă și susține o teorie, o doctrină, care împărtășește convingerile cuiva.

aderă, *ader* vb. I intr. 1. A fi în favoarea unei ideologii, a unui partid etc. 2. A se ține lipit de ceva.

adesea adv. În repetate rânduri, de multe ori.

adevăr, *adevăruri* s.n. 1. Oglindirea fidelă a realității în gândire; concordanță între cunoștințele noastre și realitate. 2. Justețe, exactitate.

adevărăt, -ă, *adevărați*, -te adj. 1. Conform cu adevărul. 2. Care nu poate fi pus la îndoială, real.

adeverit, *adeveresc* vb. IV tr. și refl. A (se) dovedi, a (se) confirma ca adevărat (1).

adeverință, *adeverințe* s.f. Înscriș prin care se atestă un fapt, un drept etc.

adeziune, *adeziuni* s.f. 1. Aderare la o idee, la un partid etc. 2. (Fiz.) Fenomen care se manifestă la contactul dintre două corpuri de naturi diferite, datorită atracției dintre moleculele acelor corpuri.

adeziv, -ă, *adezivi*, -e adj., s.m. 1. Adj. (Despre materiale) Care aderă; care are proprietatea de a lipi. 2. S.m. Produs chimic care permite înclierea a două suprafețe.

ad-hoc adv. Anume pentru acest scop. (Adjectival) *Divanurile ad-hoc*.

adiă, pers. 3 *adie* vb. I intr. 1. (Despre vânt) A sufla ușor, lin. 2. (Despre miresme) a se propaga câte puțin, în unde ușoare.

adiacent, -ă, *adiacenți*, -te adj. Alăturat. *Unghiuri ~e* = (două) unghiuri situate în același plan, care au același vârf și o latură comună.

adică adv. 1. Cu alte cuvinte. 2. La urma urmei.

adiere, *adieri* s.f. Sufflare ușoară de vânt.

adineăuri adv. Cu puțin înainte, nu de mult.

adio interj. Rămas bun (pentru totdeauna)! (Ironie) S-a terminat cu...

adițional, -ă, *adiționali*, -e adj. Care se adaugă la ceva. *Act adițional*.

adjectiv, *adjective* s.n. Parte de vorbire flexibilă care însoțește un substantiv cu care se acordă în gen, număr și caz și pe care îl determină. **adjectival**, -ă, *adjectivali*, -e adj. Care are valoare de adjectiv; care este exprimat printr-un adjectiv.

adjucecă, *adjudec* vb. I tr. 1. A atribui un bun scos la licitație persoanei care oferă prețul cel mai mare. 2. (Sport) *A-și ~ victoria* = a obține victoria într-o competiție.

adjunct, -ă, *adjuncți*, -te s.m. și f., adj. (Persoană) imediat subordonată conducătorului unei instituții, al unei societăți, al unei organizații etc.

administra, *administrez* vb. I tr. 1. A conduce (o întreprindere, o instituție, un patrimoniu etc.). 2. A da unui bolnav un anumit medicament.

administrător, -oare, *administratori*, -oare s.m. și f. Persoană care administrează un bun sau un patrimoniu.

administrăție, *administrății* s.f. Organele prin care se efectuează administrarea unui bun, a unui patrimoniu etc. ~ *de stat* = formă de activitate a statului pentru realizarea funcțiilor sale. ~ *locală* = prefectul și/sau primarul împreună cu consiliile corespunzătoare din fiecare localitate sau județ.

admiră, *admir* vb. I tr. A privi pe cineva sau ceva cu un sentiment de încântare, a prețui.

admirativ, -ă, *admirativi*, -e adj., adv. 1. Adj. Care exprimă admirație. 2. Adv. Cu admirație.

admirator, -oare, *admiratori*, -oare s.m. și f. Persoană care admiră pe cineva sau ceva.

admirăție s.f. Sentiment de încântare, de apreciere deosebită față de cineva sau de ceva.

admisibil, -ă, *admisibili*, -e adj. Care poate fi admis.

admite, *admit* vb. III tr. 1. A considera, a recunoaște ca bun, a fi de acord. 2. A tolera, a îngădui.

admitere, *admiteri* s.f. Acțiunea de a admite. *Examen de ~* = examen pe baza căruia un candidat poate fi primit într-o formă (superioară) de învățământ.

adnotă, *adnotez* vb. I tr. A face însemnări pe marginea unui text.

adolescență s.f. Perioadă a dezvoltării organismului uman, care are loc între vârsta pubertății și cea de adult.

adoptiv, -ă, *adoptivi*, -e adj. 1. (Despre copii) Care a fost adoptat. 2. (Despre o persoană) Care a adoptat (1) pe cineva.

adopție, *adopții* s.f. Act juridic prin care se adoptă.

adoră, *adór* vb. I tr. A admira mult; a iubi cu ardore.

adorabil, *-ă, adorabili*, *-e* adj. Plin de farmec, minunat, încântător.

adorator, *-oare, adoratori*, *-oare* s.m. și f. Persoană care adoră pe cineva sau ceva.

adormi, *adórm* vb. IV. 1. Intr. și tr. A trece (sau a face să treacă) de la starea de veghe la starea de somn. 2. Intr. (Fig.; în limbajul bisericesc) A muri (1).

adormit, *-ă, adormiți* *-te* adj. 1. Care doarme (1). 2. (Fig.) Lipsit de vioiciune, de energie; lipsit de vigilență. 3. (Fig.; în limbajul bisericesc) Mort.

adresă, *adresez* vb. I. 1. Tr. și refl. A (se) îndrepta (cu) vorba către cineva, punându-i o întrebare, cerându-i o lămurire etc. Refl. A trimite, a înainta o cerere unei instituții, unei autorități. 2. Tr. A scrie adresa (1) pe o scrisoare sau pe un colet.

adresă, *adrese* s.f. 1. Indicație pe scrisori, pe colete etc., conținând numele și domiciliul destinatarului. Date care indică domiciliul unei persoane. 2. Comunicare oficială scrisă, făcută de o instituție, de un organ administrativ etc.

aduce, *adúc* vb. III. 1. Tr. A lua pe cineva sau ceva cu sine și a veni într-un anumit loc. 2. Tr. A da unui lucru o anumită direcție sau înclinație, a-i imprima o anumită mișcare. 3. Tr. A produce, a crea; a pricinui. 4. Intr. A semăna (puțin) cu cineva.

adulmecă, *adúlmec* vb. I intr. 1. (Despre animale) A simți cu ajutorul mirosului prezența cuiva sau a ceva. 2. (Fig.; despre oameni) A căuta să afle, să descopere ceva.

adult, *-ă, adulți*, *-te* adj., s.m. și f. (Organism, persoană) care a ajuns la maturitate.

adultér, *-ă, adulteri*, *-e* s.n., adj. 1. S.n. Încălcarea fidelității conjugale de către unul dintre soți. 2. Adj. (Despre soți) Care a încălcat fidelitatea conjugală.

adună, *adún* vb. I. 1. Tr. A strânge la un loc; a aduce din toate părțile; a ridica de pe jos. 2. Tr. (Mat.) A face o adunare (2). 3. Tr. A pune deoparte bunuri materiale, a agonisi. 4. Refl. A se strânge laolaltă.

adunare, *adunări* s.f. 1. Acțiunea de a (se) aduna; întrunire a mai multor persoane în vederea discutării unor probleme de interes comun. 2. Operație aritmetică fundamentală prin care se totalizează mai multe numere într-unul singur.

adunătură, *adunături* s.f. Grămadă formată prin strângerea la un loc a unor obiecte disparate.

adverb, *adverbe* s.n. (Gram.) Parte de vorbire neflexibilă care determină un verb, un adjectiv sau un alt adverb, arătând locul, timpul, modul, cauza sau scopul.

adverbiál, *-ă, adverbiali*, *-e* adj. Care are valoare de adverb; care este exprimat printr-un adverb.

advers, *-ă, adversi*, *-se* adj. Opus; contrar, potrivnic.

adversár, *-ă, adversari*, *-e* s.m. și f. Persoană care luptă, în concurență cu alta, într-un proces, în sport etc. sau împotriva unei concepții, a unei teorii.

adversatív, *-ă, adversativi*, *-e* adj. Care exprimă o opoziție (Gram.) *Coordonare* *~ă* = raport de coordonare care se stabilește între două unități sintactice prezentate de vorbitor ca opunându-se una alteia, fără a se exclude.

adversitate, *adversități* s.f. Împrejurare potrivnică.

aer, 3 *aere* s.n. 1. Amestec de gaze care constituie atmosfera terestră. *~ condiționat* = aerul din încăperi, trecut printr-un sistem special de ventilație. 2. Atmosferă, văzduh. 3. Înfațișare, aspect.

aerisí, *aerisesc* vb. IV tr. A lăsa să pătrundă într-o încăpere aer proaspăt; a expune un obiect de îmbrăcăminte la aer.

aerób, *-ă, aerobi*, *-e* adj. (Despre organisme) Care trăiește și crește numai în prezența oxigenului.

aeróbicá adj. *Gimnastică* *~* = gimnastică ce, prin mișcări rapide executate pe muzică, oxigenează organismul și-i dă suflăte.

aerodinámic, *-ă, aerodinamici*, *-ce* adj. (Despre vehicule) Construit în așa fel încât să întâmpine o rezistență cât mai mică la deplasarea în aer.

aeromodél, *aeromodele* s.n. Model de avion sau de planor de dimensiuni reduse.

aeronaútic, *-ă, 2 aeronautici*, *-ce* s.f., adj. 1. S.f. Știința și tehnica navigației aeriene și a producerii de mijloace pentru zbor. 2. Adj. Care se referă la navigația aeriană și la mijloacele de zbor.

aeronávă, *aeronave* s.f. Vehicul care se deplasează în aer.

aeropórt, *aeroporturi* s.n. Ansamblu format din terenul, clădirile și instalațiile necesare decolării, aterizării, adăpostirii și întreținerii aeronavelor.

aerospațiál, *-ă, aerospațiali*, *-e* adj. Referitor la zborurile în spațiul aerian sau extraterestru.

afácere, *afaceri* s.f. 1. Tranzacție comercială sau (mai ales) financiară. (Fam.) Întreprindere, acțiune cu rezultat favorabil. 2. Treabă, îndeletnicire.

afacerist, *-ă, afaceriști*, *-ste* s.m. și f. Persoană care operează (fără scrupule) în afaceri (1).

afără adv. Dincolo de marginile unui spațiu închis; în exterior.

aféct, *afecte* s.n. Denumire generică pentru stările sau reacțiile afective.

afectá, *afectez* vb. I tr. 1. A mâhni, a întrista. 2. A simula o anumită stare sufletească.

afectát, *-ă, afectați*, *-te* adj. 1. Mâhnit, întristat. 2. Prefăcut, nenatural.

afectivitate s.f. Latură a vieții psihice a omului, care cuprinde emoțiile, sentimentele, afectele, pasiunile etc.

afectuós, *-oasă, afectuoși*, *-oase* adj. Care manifestă sau exprimă afecțiune (1).

afecțiúne, 2 *afecțiuni* s.f. 1. Simpatie, prietenie, atașament față de cineva. 2. Boală, stare patologică a unui organ.

afiliá, *afilies* vb. I refl. (Despre organizații, instituții etc.) A se alătura, subordonându-se, altei organizații sau instituții.

afinitáte, *afinități* s.f. Potrivire, apropiere între oameni datorită unor înclinații și manifestări comune.

afirmá, *afirm* vb. I. 1. Tr. A declara, a susține cu tărie. 2. Refl. A se distinge, a se remarca.

afirmatív, *-ă, afirmativi*, *-e* adj. Care conține o afirmație; care are un sens pozitiv.

afirmáție, *afirmații* s.f. Exprimare, susținere a unei păreri; (la pl.) cuvinte care exprimă o afirmare.

afiș, *afișe* s.n. Înștiințare, de obicei tipărită și expusă public, cuprinzând informații de interes general.

afișá, *afișez* vb. I. 1. Tr. A expune un afiș. 2. Tr. A manifesta în mod ostentativ o anumită atitudine. 3. Refl. (Fam.) A apărea (în societate) în tovarășia cuiva, pentru a face impresie.

Proverbe, zicători, ghicitori

Antologie și explicații
de prof. Ilie Barangă

*Prefață și referințe istorico-literare
de Lucian Pricop*

Cuprins

Mobilitatea patrimoniului. Paremiologia ca știință a identității
(prefață de Lucian Pricop) / 9

Referințe istorico-literare / 15

Proverbe, zicători, ghicitori / 35

Notă asupra ediției / 37

Proverbe și zicători din înțelepciunea poporului român / 39

Proverbe și zicători din înțelepciunea lumii / 95

Ghicitori / 109

Mobilitatea patrimoniului.

Paremiologia ca știință a identității

Proverbul este o constantă în conștiința culturală a omenirii, neexistând civilizație care să nu fie beneficiară a mesajelor de acest tip, formulate simultan în registru general și particular. În această eferescență de preocupări paremiologice se înscrie și spațiul românesc, afirmație probată în numeroasele culegeri și colecții de proverbe, zicători, ghicitori existente în cultura națională, dar și gradul de ocurență din sfera publică și privată de ieri și de azi.

Din reflexe didactice, reluăm din I. C. Chițimia explicația terminologică a numelui comun *paremiologie*¹. Formată etimologic din gr. *paroimia* (proverb) și gr. *logos* (cuvânt, știință), paremiologia se naște ca știință în secolul XX, asumându-și drept obiect de studiu paremiile (originea, caracteristicile, taxonomiile etc.); paremiografia este știința care se ocupă cu sistematizarea paremiilor, cu activitatea de culegere a proverbelor și de redactare a culegerilor.

Primele colecții românești de proverbe au fost publicate în 1840, în *Foaie pentru minte, inimă și literatură*, de G. Barițiu și în 1847, *Culegere de proverburile sau Povestea vorbii* de Anton Pann; cel dintâi studiu paremiologic îi aparține lui G. Dem. Teodorescu: *Cercetări asupra proverbelor române, cum trebuie culese și publicate*, 1877. Pe aceeași linie de preocupări se înscriu culegerile lui I. C. Hîntescu, *Proverbele românilor*, Petre Ispirescu, *Zicători populare*, Iordache Golescu, *Pilde, povățuiri și cuvinte adevărate*.

Proverbele românilor, vol. I-X (1895–1903) de Iuliu A. Zanne este considerată cea mai valoroasă culegere din spațiul românesc și reprezintă referința constantă a folcloriștilor.

¹ I. C. Chițimia, „Cuvânt înainte“, în I. C. Hîntescu, *Proverbele românilor*, ediție îngrijită de Constantin Negreanu și Ion Bratu, Editura Facla, Timișoara, 1985.

Dacă în cultura română există un fond paremiologic bogat, reflectat în culegeri, antologii, colecții, în consecință și studiile consacrate proverbelor și zicătorilor românești sunt destul de numeroase. Merită menționate studiile lui Constantin Negreanu, *Structura proverbelor românești*, cele ale lui Cezar Tabarcea, *Poetica proverbului*, Ilie Danilov, *Repere ale paremiologiei românești*, Pavel Ruxăndoiu, *Proverb și context* etc.

Proverbele, ale căror debut și context generativ, în urmă cu milenii, sunt greu de determinat cu precizie, au totuși un referențial cert: textul biblic. Atât *Vechiul*, cât și *Noul Testament* conțin formulări aforistice despre practici umane curente sau excepționale. *Psalmii*, *Pildele lui Solomon*, *Ecleziastul* și alte cărți din *Sfânta Scriptură* oferă cititorului învățături asemănătoare (deseori identice) cu cele din proverbe: *Iubește-ți aproapele ca pe tine însuși*. Paremiologul Alexandru Stănculescu-Bârda dezbatte raportul de influență dintre proverbele biblice și cele circulante în folclor în lucrarea sa *Povestea vorbelor de duh: articole și studii de paremiologie* și demonstrează că, și în cazul nostru, contagiunea dintre formele de manifestare ale culturii este una dintre condițiile de ființare a acesteia.

Reflecțiile lui George Coșbuc¹ asupra particularităților lingvistice și stilistice ale unităților paremiologice românești constituie o exegeză care impune teza după care sorgintea proverbelor constituie particularitatea națională. În susținerea teoriei conform căreia experiența de toate zilele reprezintă principalul izvor al învățăturilor populare, Coșbuc oferă exemplul unui țăran care s-a încrezut în niște afaceri cu rudele sale, dar care l-au înșelat. De aici, el a extras o învățătură pe care a spus-o ulterior lumii: *Cu rudele să bei și să mănânci, dar daraveri să n-ai!* De asemenea, istoria și literatura au un aport important în crearea sau consolidarea unor expresii proverbiale. În comedia lui I. L. Caragiale, *O scrisoare pierdută*, cetățeanul turmentat întreabă mereu: *Da' eu cu cine votez?* Această replică a ajuns o vorbă proverbială, fiind utilizată ori de câte ori o persoană este confuză sau derutată. Analizând proverbul *Apa trece, pietrele rămân.*, B. P. Hasdeu convine asupra ideii

¹ George Coșbuc, „Nașterea proverbelor“, în *Elementele literaturii populare*, Antologie, prefață și note de I. Filipciuc, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1986, pp. 267-274.

că sfera geografică a poporului ar putea fi un alt izvor al nașterii proverbelor. George Coșbuc notează și alte izvoare ale proverbelor, precum: fabula, legenda, tradițiile, spiritul, ridicolul, dar și unele observații asupra naturii.

Sintetizări ale gândirii și experienței popoarelor, textele paremiologice s-ar putea reduce la tradiționalism, prozodie, valoare metaforică și didactică, formă fixă și laconică și tendința către o structură binară. În afara acestor universalii paremiologice, se pot identifica anumite particularități proprii fondului românesc de proverbe. În studiul lui George Coșbuc, se relevă că mijloacele artistice de realizare ale proverbelor românești sunt: scurtimea neobișnuită (*Cine face, lui își face.*), rima (*Mai bine azi un ou, decât mâine un bou.*), spiritul și gluma (*Femeia a îmbătrânit pe dracul.*), tropi și figuri, fraze eliptice, fraze enigmatice, paradoxale, contrastul (*Soarele să-mi fie bun, luna s-o mănânce vârcolacii.*). De asemenea, scriitorul identifică anumite forme gramaticale specifice proverbelor românești: construcția *nici-nici* (*Nici să-l vezi, nici să-l visezi.*), mai bine (*Mai bine sărac și cinstit.*), cum – așa (*Cum e turcul și pistolul.; Cum îți așterni, așa dormi.*), cine (*Cine dă, lui își dă.*).

Studiul lingvistico-stilistic al lui Constantin Negreanu, *Structura proverbelor românești*, care analizează colecția realizată de Iuliu A. Zanne, relevă tipologia și stereotipia de natură lingvistică a proverbelor românești. Prezentul gnomic, folosirea propozițiilor subiective introduse de relativul *cine*, prezența unor construcții negative sunt doar câteva din elementele indicate de Negreanu. De asemenea, la nivel morfosintactic este specific limbii proverbelor, modul imperativ, determinat de caracterul sentențios, didactic-educativ (*Nu zi „hop“ până nu sari!; Nu-ți băga nasul unde nu-ți fierbe oala!*).

Paremiile românești prezintă o varietate compozițională, astfel încât au forma unor propoziții simple (*Moartea ocolește pe cel viteaz.*), compuse (*Nu judeca omul după cuvinte, judecă-l după fapte.*), enunțiative (*Nimeni nu se naște meșter.*), interogative (*Ai văzut babă frumoasă și copil cuminte?*) sau exclamative (*Unde dai și unde crapă!*), însă majoritatea formulelor apoftegmatice populare au tendința către bimembrism, format dintr-o constatare (*Cine se scoală de dimineață*) și o apreciere (*ajunge departe.*).

Din punct de vedere științific nu există o clasificare a materialului paremiologic românesc; fără o argumentație foarte științifică, dar cu o

tentare a exhaustivității, Iuliu A. Zanne a realizat la începutul secolului trecut o clasificare tematică a proverbelor și zicătorilor, în funcție de ocurența sau uzul acestora într-un anumit context: lumea cosmică, lumea animală, lumea vegetală, viața socială¹ etc. Gh. Vrabie propune clasificarea proverbelor și zicătorilor în funcție de teme: „drept (justiție), religie, viață istorică etc.”², pe care, ulterior, le subordonează alfabetic. În tentativa de a stabili o tipologie a proverbelor românești, Pavel Ruxândoiu face distincție între: „a. Proverbul prescripție (normă/indicație); b. Proverbul de atitudine (pozitivă/negativă); c. Proverbul de informație (general/particular)”³.

Analizând fondul paremiologic românesc, Constantin Negreanu arată principalele tematici ale proverbelor românești: „înțelepciunea, adevărul, bunătatea, cinstea, demnitatea, ironia, cumpătarea, inteligența, dreptatea, resemnarea, educația, prietenia etc.”⁴ Întrucât proverbul reflectă fizionomia morală a unui popor, Negreanu desprinde principalele componente ale poporului român perceput prin intermediul proverbelor: „precumpănirea rațiunii, realismul, sentimentul viu al naturii, melancolia doinei, umor și vivacitate, sentiment național adânc, dar sobru, însoțit de un spirit de largă toleranță, spirit de măsură și înțelegere a situațiilor”⁵.

Dacă Negreanu susține înțelepciunea ca marcă specifică a fizionomiei populare românești, alți cercetători consideră că tematica unităților paremiologice se află sub semnul omeniei, un fel de *brand* distinctiv al fizionomiei spirituale. Idealul etic, modul de a interpreta și aprecia valorile umane, manualul de conduită după care se ghidează românii este umanitatea, cumsecădenia. Omenia se vede în trăsăturile

ființiale ale poporului, amprentează creația lui materială și spirituală: în arhitectura caselor românești tradiționale, în vestimentația rafinată și robustă a oamenilor, în echilibrul faptului cotidian, în purtarea cu semenii, în relațiile românilor cu alte popoare, în conglomeratul etic, profund și plastic tradus în proverbele sale.

O clasificare complexă a proverbelor oferă Ilie Danilov¹. Stabilind ca reper opoziția semantică, cercetătorul consacră două tipologii principale ale proverbelor: proverbe opozitive și nonopozitive. Proverbele opozitive se caracterizează prin opoziția semantică, antonimică ale celor două componente ale unui proverb: expoziția și sentința. Din punct de vedere morfologic, proverbele opozitive se subclasifică în următoarele grupe: proverbe cu opoziție antonimică verbală (*Cu un ochi râde și cu altul plânge.*; *Boala intră cu carul și iese pe urechea acului.*); proverbe cu opoziție antonimică substantivală (*Adună la tinerețe ca să ai la bătrânețe.*; *Bogatul greșește și săracul cere iertăciune.*; *După răs vine și plâns.*); proverbe cu opoziție antonimică adjectivală (*Apele dulci fac râurile mari.*; *Dulce la limbă, amar la inimă.*; *Adunările cele rele strică deprinderile cele bune.*); proverbe cu opoziție antonimică adverbială (*Anevoie se câștigă, lesne se cheltuiește.*; *Găina care cântă seara, dimineața nu face ouă.*).

Proverbele nonopozitive se subclasifică în proverbe cu structură complexă și proverbe cu structură simplă. Proverbele nonopozitive cu structură complexă pot fi: comparative (*A nimerit-o ca Ieremia cu oiștea-n gard.*; *Cum e turcul și pistolul*; *Vorba e de argint, iar tăcerea e de aur.*); consecutive (*A fugit de dracu și a dat peste tat-su.*; *Bagi pe dracu' în casă cu lăutari și nu-l poți scoate cu sute de arhierei.*) sau dialogate (*Sărăcie, ce-ai cu mine?*)

În cadrul aceleași clasificări, după „forma lor artistică și conținutul tematic”², se evidențiază două tipuri principale de proverbe: metaforice sau alegorice și nemetaforice sau nealegorice.

Proverbele nemetaforice se pot subdivide în: proverbe-sfaturi (*Altul să te laude, nu gura ta.*; *Ce poți face azi nu lăsa pe mâine.*; *Făgăduiește numai ce poți da.*; *Când înflorește mărul atunci să începi*

¹ Iuliu A. Zanne, *Proverbele Românilor din România, Basarabia, Bucovina, Ungaria, Istria și Macedonia. Proverbe, zicători, povățuiri, cuvinte asemănate, idiotisme și cimilituri*, prefață de G. Dem. Teodorescu, I-X, Editura Librăriei Socec, București, 1895-1903.

² Gheorghe Vrabie, *Folclorul. Obiect – principii – metodă – categorii*, Editura Academiei Române, București, 1970, p. 279.

³ Pavel Ruxândoiu, „Proverbul, element de educație”, în *Educație și limbaj*, 1972, p. 176.

⁴ Constantin Negreanu, *Structura proverbelor românești*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983, p. 9.

⁵ *Ibidem*, p. 45.

¹ Ilie Danilov, *Repere ale paremiologiei românești*, Editura Moldova, Iași, 1997, pp. 64-69.

² *Ibidem*, p. 66.

a ara.); proverbe-reflecții (*Bătrânețele nu vin singure, ci cu multe nevoi.*; *Astăzi ești, mâine nu mai ești.*; *Doctorul cel mai bun e cumpătul.*); proverbe-constatări (*Apa trece, pietrele rămân.*; *Apele line sunt adânci.*; *Așchia nu sare departe de trunchi.*; *Căinele care latră nu mușcă.*; *Nu e pădure fără uscături.*); proverbe-plângeri (*Lacrimile săracilor nu le poate usca nici vântul.*; *Darul nu-i cu carul, Boii ară, caii mănâncă.*); proverbe-ironii (*Bună ziua, căciulă, că stăpânul n-are gură.*; *Casa cu multe gospodine rămâne nemăturată.*; *Lenea doarme și sărăcia o apără de muște.*; *Bate apa să aleagă unt.*); proverbe caracterizatoare (*N-are urechi și umblă să-și cumpere cercei.*; *Pică pară mălăiață în gura lui Nătăfleată.*; *Nu-i nici câine, nici ogar.*); proverbe-exemple (*După ce frângi carul, mulți se găsesc să-ți arate drumul bun.*; *El îi dă călcâie să stea și iapa mai tare fugea.*)

Structurile paremiologice românești condensează gândirea, judecata și simțirea poporului. Mijloacele de realizare, particularitățile formale dezvăluie că în aceste maxime ale unui scriitor anonim pot rezida nu doar caracteristicile morale ale unui popor, ci și singularitatea unei limbi, iar diversitatea criteriilor de clasificare edifică bogăția și valoarea fondului paremiologic românesc.

Indubitabil, antologia profesorului Ilie Barangă validează multe dintre aceste aspecte teoretice ale paremiologiei, iar însoțirea proverbelor românești și străine cu lămuriri transformă această lucrare *ad usum deliphini* într-o contribuție la cunoașterea patrimoniului imaterial și, implicit, la explorarea identității noastre culturale.

Lucian Pricop

Referințe istorico-literare

Limba noastră nu e nouă, ci din contra *veche și staționară*.

Ea e pe *deplin formată în toate părțile ei*... Pe de altă parte, *veche fiind*, ea e și bogată pentru cel ce o cunoaște, nu în cuvinte, dar în locuțiuni.

Bogăția unei limbi nu constă în numărul de cuvinte. Adevărata bogăție consistă totdeauna în locuțiuni, în acele tiparuri neschimbate care se formează în curs de mii de ani și dau fiecărei limbi o fizionomie proprie... Căci la urma urmelor e indiferent care sunt apucăturile de care se slujește o limbă, numai să poată deosebi *din fir în păr* gândire de gândire. Un singur cuvânt alăturat cu altul are alt înțeles [...] Această parte netraductibilă a unei limbi (locuțiunea) formează adevărata ei zestre de la moși-strămoși, pe când partea traductibilă este comună gândirii omenești în genere.

Mihai Eminescu, „Despre limba cărturarilor români din Ardeal“, în M. Eminescu, *Opere*, vol. VI, Ediție îngrijită de Perpessicius, Editura Academiei Române, București, 1963, pp. 623-624.

Poporul are numai vorba *snoavă*, ca să numească și *anecdota* și *satira*, dacă e în proză. Satirelor în versuri le zice *glume*. În unele părți se întrebuițează vorba *povești* în loc de snoave.

În poporul nostru circulă puține anecdote *istorice*; cele mai multe sunt *satirice*. Ele cuprind povestirea scurtă a unui fapt, cu o încheiere în care scânteiază gluma sau înțepătura (*la pointe*). *Ispirescu* le-a dat în proză, căutând să se apropie cât mai mult de forma în care se zic. *Anton Pann* le-a pus în legătură cu proverbele și le-a versificat, publicându-le sub titlul de *Povestea vorbii*. Tot în versuri le-a scris d-l *T. Speranția*, dar d-sa le-a dat o dezvoltare mai mare decât au în gura poporului și a introdus sau episoade secundare sau descripții amănunțite. De aceea trebuie să